

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка
(протокол № 5 від 22 березня 2018 року)

Голова приймальної комісії

ректор Н.В. Скотна

ПРОГРАМА

фахового випробування для вступників, які у 2018 році вступають
на навчання до Дрогобицького державного педагогічного університету
імені Івана Франка для здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю *011 Освітні, педагогічні науки*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст програми для складання вступного іспиту до аспірантури за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» передбачає виявлення рівня володіння майбутніми аспірантами здобутків світової цивілізації у галузі педагогічної науки із урахуванням надбань української педагогічної думки та шкільної практики, багатовікових педагогічних традицій українського народу; виявлення розуміння генези базових педагогічних категорій, володіння основами теорії навчання, виховання та управління освітнім закладом, сучасними педагогічними технологіями, методологією та методикою науково-педагогічних досліджень.

Майбутній аспірант повинен знати: історію розвитку педагогіки, структуру та функції навчальної дисципліни, бути ознайомленим із основними педагогічними концепціями, підходами та поглядами вітчизняних і зарубіжних вчених щодо проблем освіти й виховання; предмет навчальної дисципліни: закони і закономірності, принципи, концепції та перспективи розвитку педагогіки як науки і навчальної дисципліни; тенденції та перспективи розвитку освіти в Україні та у розвинутих зарубіжних країнах; особливості пізнавальних процесів, шляхів забезпечення успішного виховання, навчання і розвитку особистості; нормативні та законодавчі документи про освіту.

Майбутній аспірант повинен вміти: послідовно і систематично розвивати вміння аналізувати вплив історичних, культурних, філософських, психологічних, економічних, соціальних чинників і підходів на специфіку формування вищої освіти в різних країнах світу; вільно оперувати педагогічними знаннями, використовувати досвід сучасного викладання педагогіки та інших дисциплін; визначати завдання педагогічної науки відповідно до замовлення суспільства у сфері освіти; застосовувати теоретичні й емпіричні методи педагогічного дослідження; практично використовувати методи створення навчальних планів і робочих програм у вищому навчальному закладі, враховувати динаміку та тенденції розвитку змісту освіти; правильно обирати та застосовувати методи і методики науково-педагогічних досліджень.

ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Педагогіка як наука. Особистість педагога.

Предмет і завдання педагогічної науки. Виховання як суспільно-педагогічне та соціально-особистісне явище. Основні категорії педагогіки: виховання, навчання, освіта, розвиток. Основні етапи розвитку педагогіки.

Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками (психологією, фізіологією, соціологією, філософією, медичними науками, літературою, історією тощо). Складові професійної підготовки педагога в педагогічному виші. Проблема професійної придатності педагога. Педагогічні здібності. Педагогічне спілкування. Стили педагогічного спілкування. Чинники підтримки професійного рівня педагога. Кваліфікаційні характеристики педагогічних працівників. Професійні якості та обов'язки педагога.

Завдання, методологія і методи педагогічних досліджень

Місце наукових досліджень у вирішенні завдань педагогіки. Складові елементи дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методика, отримання і аналіз наукових фактів, впровадження в практику результатів дослідження). Принципи проведення наукових досліджень (цілісність, комплексне використання методів, об'єктивність, історизм, ефективність тощо).

Основні рівні педагогічних досліджень: методологічний, теоретичний, емпіричний.

Методи науково-педагогічних досліджень. Теоретичні методи дослідження (аналіз і синтез, індукція і дедукція, аналогія, узагальнення тощо). Емпіричні методи дослідження (психолого-педагогічні спостереження, констатувальний та перетворювальний експеримент, тестування, анкетування, інтерв'ю, бесіди, вивчення продукції діяльності учнів, вивчення документації, статистичний аналіз педагогічних явищ тощо).

Етапи наукового дослідження: визначення проблеми, вивчення стану проблеми в літературі, аналіз шкільної практики, формулювання гіпотези, проведення експериментальної роботи, вивчення передового досвіду, узагальнення результатів, оформлення і впровадження результатів дослідження.

Соціальне замовлення і вибір стратегії освіти

Загальна мета сучасної української освіти та виховання. Соціально-економічні перетворення і духовно-культурні процеси в суспільстві. Кризові явища в освіті. Демократичні перетворення в освіті. Школа і сім'я на шляху реалізації завдань сучасної освіти і виховання. Пошук стратегії сучасної української освіти. Орієнтири сучасної української освіти. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст. Інтеграція української освіти у європейський освітній простір.

Основні тенденції розвитку освіти в найбільш розвинутих державах світу. Зростання ролі освіти в умовах науково-технічного прогресу. Диференціація навчання. Відродження національної системи виховання в період перебудови і будівництва незалежної держави. Створення концепції національної школи. Закон України "Про освіту", "Про вищу освіту". Утвердження демократичних державно-громадських засад освіти й виховання молоді. Пріоритети розвитку освіти України в XXI ст.

Система освіти в Україні

Поняття про систему освіти в Україні. Стратегічні завдання та пріоритетні напрямки реформування освіти в Україні.

Принципи побудови системи освіти в Україні.

Структура системи освіти в Україні: дошкільна освіта, загальна середня освіта, професійно-технічна освіта, вища освіта, післядипломна освіта, аспірантура, докторантура, позашкільна освіта, самоосвіта.

Демократизація структури освіти. Демократизація управління освітою. Демократизація навчального процесу та змісту освіти. Пріоритети української освіти.

Реформування структури навчально-виховного процесу.

Складові структури навчального процесу. Учень як суб'єкт діяльності та його орієнтація на предмет. Вчитель як суб'єкт організації навчального процесу (вчитель – р«актор» і вчитель – «режисер»). Суб'єктно-суб'єктні стосунки як втілення педагогіки співробітництва. Трагування ідеї педагогічного партнерства у творчості педагогів минулого (Ж.-Ж.Руссо, К.Ушинський, А.Макаренко, Г.Ващенко, В.Сухомлинський та ін.).

Інформативний (навчальний) аспект діяльності учня на уроці.

Інформація як базовий компонент навчально-виховного процесу. Інформованість як передумова життєдіяльності людини. Культ інформації і його походження. Проблема інформативного перевантаження учнів у школі. Інформативне перевантаження учнів як чинник сповільнення їх розвитку. Прагматичний погляд на кількість і якість пропонованої учням інформації. Функція інформативних технологій в сучасній освіті. Інформація в концепції сучасних європейських шкіл.

Процес засвоєння інформації.

Роль пам'яті у засвоєнні інформації. Знання, уміння, навички як рівні засвоєння інформації. Основні етапи засвоєння інформації: сприймання, осмислення, запам'ятовування. Психологічні передумови успішного формування навичок. Функції вчителя у відборі інформації та керівництва пізнавальною діяльністю.

Розвиток особистості як педагогічна проблема.

Поняття «розвитку» особистості. Розвиток як удосконалення психічних, духовних, соціальних і фізичних функцій людини. Розвиток як «продукт» пізнавальної і перетворювальної діяльності. Функції вчителя як організатора сприятливих умов розвитку учня. «Концепція 12-річної середньої загальноосвітньої школи» про розвиток учня. Участь в діяльності функцій людини на межі їх можливостей як умова їх удосконалення.

Навчальна задача. Чотири рівні навчальних задач. Процес вирішення навчальних задач і його поетапна структура. Сучасне навчання в школі та його розвиваючі можливості. 12-бальна шкала оцінювання та її орієнтації на задачну структуру навчання і атестації учня.

Принципи навчання.

Поняття про дидактичний принцип як категорію історичну. Традиційне трактування дидактичних принципів. Принципи науковості, систематичності, виховного навчання, зв'язку з життям, природовідповідності, індивідуалізації, активності, наочності (за Г. Ващенко).

Дидактичні принципи, що впливають з сучасного педагогічного замовлення. Принцип демократизації навчально-виховного процесу, сутність та шляхи реалізації. Принцип орієнтації на самостійну творчу діяльність учня.

Зміст освіти.

Поняття про зміст освіти. Суб'єктивні та об'єктивні фактори, що визначають зміст освіти. Інформативний та діяльнісний компоненти змісту освіти. Втілення змісту освіти у навчальних планах, програмах, підручниках. Вимоги щодо пропонованої учням інформації, її українознавча орієнтація, гуманізація та гуманітаризація змісту освіти. Демократизація змісту освіти. Проблема вибору предметів. Профільне навчання. Комп'ютеризація і зміст освіти. Зміст освіти в «Концепції 12-річної середньої загальноосвітньої школи».

Форми навчання. Урок як основна форма навчання. Позаурочні форми навчання.

Поняття про форми навчання. Класно-урочна система: історія виникнення (Я.А. Коменський та ін.); перспективи її розвитку в контексті ідеї розширення вибору предметів та пріоритетної уваги до розвитку дитини.

Основні дидактичні вимоги до побудови сучасного уроку. Вимоги до уроку, що впливають із засад «Концепції 12-річної середньої загальноосвітньої школи». Інтелектуалізація навчальної діяльності учня на уроці та проблема типології уроків.

Різноманітність позаурочних форм навчання. Навчальні екскурсії, методика їх проведення. Організація і методика проведення факультативних занять, гуртків, семінарів, практикумів. Домашня навчальна робота та передумови її успішної організації.

Форми діяльності вчителя та учня на уроці.

Традиційні форми діяльності вчителя та учнів на уроці як реалізація їх суб'єктно-об'єктних стосунків («вчитель (суб'єкт) – учень (об'єкт)»). Негативні особливості фронтальної діяльності вчителя (екстенсивність, інформативна орієнтація, авторитарність, проблема дисципліни, руйнування мотивації тощо).

Організована вчителем самостійна діяльність учня як спосіб його повноцінної самореалізації. Форми самостійної діяльності. Індивідуально-масове вирішення навчальних задач. Робота в парах. Робота в групах. Технологічні функції вчителя.

Методи і засоби навчання та контроль на уроці.

Поняття про методи діяльності вчителя і учня та сфери їх застосування. Методи пізнавальної, репродуктивної, конструктивно-варіативної і творчої діяльності учнів на уроці. Методи діяльності вчителя як організатора діяльності учнів.

Засоби навчання та перегляд їх функції в контексті реформи освіти. Комп'ютеризація школи.

Методи контролю і самоконтролю учнів у процесі навчання. Поточний, періодичний і підсумковий контроль. 12-бальна шкала оцінювання (орієнтація на компетенцію учня, оцінка досягнень, виключення негативної оцінки тощо).

Передумови успішної діяльності учнів на уроці.

Мотивація діяльності вчителя та учнів. Джерела мотивації навчання. Диференціація та індивідуалізація навчання. Види диференціації, їх переваги та недоліки. Педагогічне значення контролю та оцінювання. Мотиваційна роль оцінювання в контексті нової концепції освіти. Організаційні особливості уроку. Психологічний клімат на уроці.

Цінності сучасного українського виховання.

Цінності як орієнтир духовного самовизначення суспільства. Способи опредмечення цінностей. Система цінностей сучасного українського виховання. Гармонія ієрархії цінностей. Система вартостей в українській виховній традиції.

Система цінностей і структура змісту виховання. Моральне виховання. Національне виховання. Громадянське виховання. Сімейне виховання. Виховання характеру.

Методи виховання і самовиховання.

Загальне поняття про методи виховання. Навчання вартостей. Метод переорієнтації зусиль у сімейному і шкільному вихованні. Виховання прикладом і на прикладі. Інші традиційні методи виховання (методи сугестії, приучування, переконування, схвалення і осудження). Методи духовного самовиховання.

Інститути та чинники виховання і самовиховання.

Спілкування як чинник виховання. Навчання і його виховні можливості.
Позаурочна діяльність як чинник виховання.

Українознавство та його виховне значення. Проблема викладання релігії в школі.
Праця як чинник виховання. Виховна функція мистецтва.

Дитячі та молодіжні громадські організації. Виховання в спільноті.

Класний керівник як організатор позаурочної діяльності дітей.

Завдання та основні функції класного керівника. Вивчення учнів та індивідуальна робота з ними. Виховна робота з класом. Етична бесіда.

Робота з батьками та громадськістю. Підготовка і проведення батьківських зборів.
Планування та облік позаурочної діяльності.

Наукові основи управління школою

Наукові основи управління школою: поняття “управління”, “керівництво”, “організація”. Принципи управління школою: науково-практичний характер діяльності керівників школи, демократичний характер управління, заохочення творчої ініціативи колективу, піклування про вчителя тощо.

Управління навчально-виховною роботою школи. Основні напрямки демократизації управління школою в сучасних умовах. Шкільна конференція, її склад та повноваження; рада школи та її функції; педагогічна рада школи.

Методична робота в школі і атестація педагогічного персоналу

Напрямки методичної роботи в школі. Зміст методичної роботи. Форми методичної роботи. Методичні об'єднання. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Наукова організація педагогічної праці. Організація внутрішкільного контролю.

Педагогічні технології

Історія виникнення педагогічної технології. Еволюція поняття “педагогічна технологія”. Індивідуальність викладача та педагогічні технології.

Концептуальні положення систем розвивального навчання Л.Виготського, Л.Занкова, В.Давидова, Д.Ельконіна.

Технологія вільного виховання М.Монтессорі. Вальдорфська педагогіка. Школа успіху і радості С.Френе. «Школа для життя, через життя» Ж.-О.Декролі. «Школа діалогу культур» В.Біблера. Загальні засади технології П.Петерсена. Метод проектів.

Нові інформаційні технології в освіті.

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Зародження педагогічної думки на ранніх етапах розвитку людства. Виховання і школа в античному світі.

Зародження освіти і виховання у світовій цивілізації. Ступені розвитку виховання в первіснообщинному суспільстві. Історія виникнення організованих форм виховання. Виховання в первісному і рабовласницькому суспільствах. Система виховання у давніх державах (країни Стародавнього Сходу та Середземномор'я, Древня Греція, Стародавній Рим). Проблеми виховання та формування людської особистості у працях античних мислителів (Сократ, Платон, Арістотель, Демокрит, Квінтіліан).

Виховання і школа в епоху Середньовіччя та Відродження.

Система середньовічних шкіл, зміст навчання в них. Система лицарського виховання. Виникнення освіти для дівчат. Організація і розвиток університетів, їх роль у розвитку світової освіти та культури.

Школа і педагогічна думка епохи Відродження. Виховні концепції Ренесансу.

Освітні ідеї представників гуманістичної педагогіки (Ф.Рабле, М.Монтель). Питання освіти і виховання у працях соціалістів-утопістів (Т.Мор, Т.Кампанелла).

Розвиток школи і зародження педагогічної думки в Київській Русі (IX – XIV ст.)

Традиційні засади виховання у Київській Русі. Духовна культура найдавнішого населення України. Роль писемності, вірувань, побуту й обрядів у системі виховання східних слов'ян.

Вплив християнства на розвиток освіти. Виникнення перших шкіл, зміст та організація навчання в них. Жіноча освіта. Навчальні книги в школах Київської Русі.

Освіта в Галицько-Волинському князівстві. Педагогічні пам'ятки княжої доби.

Українська освіта в епоху національного Відродження (XV – XVII ст.)

Виникнення і розвиток братських шкіл. Книгодрукування в Україні. Передумови виникнення вищої освіти в Україні. Роль Острозької і Києво-Могилянської академії у розвитку освіти.

Освіта за часів козаччини. Діяльність козацьких шкіл. Система виховання лицаря-козака. Перші українські вчені Павло Русин та Юрій Дрогобич.

Зародження і розвиток педагогіки нового часу. Я.А. Коменський – фундатор наукової педагогіки.

Ян Амос Коменський – основоположник педагогіки як самостійної галузі науки. Життя, діяльність та світогляд педагога. Вікова періодизація розвитку дітей та система шкіл. Обґрунтування класно-урочної системи та принципів навчання. Я.Коменський про моральне виховання, дисципліну та вимоги до вчителя. Педагогічна спадщина Я.Коменського і актуальні проблеми сучасної школи.

Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки і практики (XVII – початок XVIII ст.)

Англійська школа і педагогіка XVII – XVIII ст. Педагогічна концепція Д.Локка. Мета і завдання виховання. Зміст освіти, методи роботи з дітьми. Принципи морального виховання Д.Локка.

Розвиток французької школи і педагогічної думки XVII – XVIII ст. Початкова, середня і вища школа Франції.

Педагогічна система Ж.-Ж.Руссо. Вікова періодизація і система вільного виховання Ж.-Ж.Руссо. Роль праці у вихованні і житті людини. Вплив ідей Д.Локка і Ж.-Ж. Руссо на європейську педагогічну думку.

Освіта і педагогічна думка в Україні XVIII ст. Педагогічні ідеї Г. Сковороди.

Освіта України у XVIII ст. Створення колегіумів. Посилення наступу царизму на українську національну школу. Освіта в Галичині та Буковині. Роль Харківського і Київського університетів у розвитку освіти. Станово-дворянські навчальні заклади.

Освітня діяльність Г.Сковороди. ідея народності та природовідповідності виховання Г.Сковороди. Г.Сковорода про розумове, моральне та трудове виховання дітей.

Розвиток зарубіжної педагогічної думки XVIII – першої половини XIX ст. Педагогіка Й. Песталоцці, А. Дістервега.

Освітня діяльність Й.Песталоцці. Теорія елементарної освіти. Дидактика і методика початкового навчання. Й.Песталоцці про вчителя.

Громадсько-педагогічна діяльність А.Дістервега. дидактичні правила розвиваючого, виховуючого і освітнього навчання. Вимоги до вчителя.

Педагогічні ідеї соціалістів-утопістів (А.Сен-Сімона, Р.Оуена).

Школа і педагогічна думка в Україні у першій половині XIX ст.

Загальна характеристика освіти в Україні у першій половині XIX ст. Статут 1804 року. Створення мережі початкових та середніх шкіл. Просвітницька діяльність „Руської трійці” (М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький).

Освітня діяльність та педагогічні погляди О. Духновича.

Освітня програма та культурно-просвітницька діяльність Кирило-Мефодіївського товариства (Т. Шевченко, П. Куліш, М. Костомаров). Т. Шевченко – борець за народну освіту.

Педагогічна система К. Ушинського.

Життя і педагогічна діяльність педагога. Ідея гармонійного розвитку людини. Суть та основна мета національного виховання. Роль рідної мови у вихованні і навчанні. Навчальні книги. Проблема вчителя та його підготовки. Ідеї К. Ушинського та відродження національної школи.

Ідеї національної освіти й виховання в Україні (друга половина XIX ст.)

Освітні реформи 60 – 70-х рр. XIX ст. Вища школа в Україні. Громадсько-педагогічні рухи.

Освітня діяльність та погляди М. Пирогова, М. Драгоманова та інших.

Школа на західноукраїнських землях. Шкільний закон 1869 року. Освіта в Галичині, Буковині та Закарпатті.

Реформаторська педагогіка зарубіжних країн у кінці XIX ст. – перша половина XX ст.

Напрямки в педагогіці цього періоду. Педагогіка Г. Спенсера. Організація нових шкіл. Теорія вільного виховання. Теорія трудової школи Г. Кершенштейннера. Експериментальна педагогіка.

Реформаторська педагогіка (педагогіка вільного виховання, педагогіка особистості, експериментальна педагогіка). Прагматична педагогіка Д. Дьюї. Гуманістичні засади освіти і виховання. Рух нового виховання (М. Монтесорі, С. Френе). Ідея цілісного виховання Р. Штайнера.

Національна школа і педагогіка в Українській Народній Республіці.

Стан освіти в Україні напередодні революції 1917 року. Справа української мови в земствах та Державній думі. Становище вчителів, їх підготовка. Боротьба за українські кафедри у вищих школах. Освітня політика Центральної Ради, Гетьманату і Директорії та більшовицького уряду УРСР.

І. Огієнко – фундатор українського шкільництва. Просвітницька діяльність М. Грушевського.

Педагогіка XX століття. Основні теорії та концепції.

Розвиток школи і педагогіки в Україні (перша третина XX ст.) Педагогічна система А. Макаренка. Педагогічна теорія Г. Вашенка. Освіта і педагогічна думка в Україні після другої світової війни. Педагогічна система В. Сухомлинського. Питання морального, трудового і естетичного виховання в теорії і практиці педагога. Етнічні засади родинного виховання. Ідеї становлення вчителя-вихователя. Здобутки і прорахунки в розвитку школи і педагогіки 50-80-х рр. Розвиток педагогіки на зламі XX – XXI ст.

Список рекомендованої літератури

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки України : підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. – К.: Либідь, 2006 – 424 с.
2. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Наук.-метод. посібник. - К.: ІЗМН, 1998.
3. Бондар В. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. – К., 1996. – 67 с.
4. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Дрогобич: “Коло“, 2006. – 608 с.
5. Вишневський О.І., Кобрій О.М., Чепіль М.М. Теоретичні основи педагогіки. - Дрогобич: Видавнича фірма “Відродження”, 2001. – 268 с.
6. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: “Академія”, 2001. – 576 с.
7. Галузинський Б.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія : навч. посібник. – К.: Рад. школа, 1995. – 237 с.
8. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. К., 1995.- 415 с.
9. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. - К.: Либідь, 1997 - 376с.
10. Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття : навч. посібник. – Тернопіль, 1994. – 290 с.
11. Кравець В. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва. Навч. посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. – Тернопіль, 1996. – 436 с.
12. Левківський М.В. Історія педагогіки : навч.-метод. посібник. Вид. 2-е, доп. – Житомир: ЖДУ, 2004. – 199 с.
13. Левківський М.В., Микитюк О.М. Історія педагогіки : навч. посібник / За ред. М.В. Левківського – Харків: „ОВС”, 2002. – 240 с.
14. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теорія виховання і навчання. Навч. посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. - Харків, 1997.
15. Луговий В.І. Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку. –К.:МАУП, 1999. –196 с.
16. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української школи і педагогіки: Навч. посібник – К.: Знання, 2003. – 450 с.
17. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина ХІХ – ХХ ст.): Хрестоматія / Упоряд.: Л.Д.Березівська та ін. – К.: Науковий світ, 2003. – 418 с.
18. Мосіяшенко В.А., Курок О.І, Задорожна Л.В. Історія педагогіки України в особах : навч. посіб. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2005. – 266 с.
19. Невмержицька О. Історія виховання. Том 1. Від найдавніших часів до ХVІІІ ст. : навчально-методичний посібник / В. Кемінь, О. Невмержицька. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2010. – 214 с.
20. Невмержицька О. Історія виховання. Том 2: від ХІХ ст. до наших днів : навчально-методичний посібник / В. Кемінь, О. Квас, О. Невмержицька. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. – 196 с.
21. Пантюк М.П., Пантюк Т.І. Опорні схеми з педагогіки. Дидактика. Ключові поняття та терміни. Модуль 1. – Дрогобич: „Коло”, 2005. – 88 с.
22. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання: Наук. метод. посібник. – К.: Вид-во А.С.К., 2004.
23. Практикум з педагогіки / За ред. О.А.Дубасенюк - К.,1996. - С.26-42.
24. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні: Нариси – К., 1991. – 382 с.
25. Сисоєва С.О., Соколова І.В. Нариси з історії розвитку педагогічної думки : навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 308 с.

26. Ступарик Б. Національна школа: витоки, становлення. – К.: ІЗМН, 1998. – 336 с.
27. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – К.: ”Академія”, 2000. – 544 с.
28. Чепіль М. Актуальні проблеми освіти : навч.-метод. посібник / Марія Чепіль, Анна Федорович. – Дрогобич : Ред.-вид. відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. – 124 с.
29. Чепіль М. Історія педагогіки : навчально-методичний посібник / Марія Чепіль, Анна Федорович. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2009. – 68 с.
30. Чепіль М. Основи наукових досліджень : навчально-методичний посібник [для студентів ОКР “Бакалавр” і “Спеціаліст” спеціальності “Дошкільна освіта”]. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2011. – 106 с.
31. Чепіль М.М. Педагогічні технології : навчальний посібник / М.М. Чепіль, Н.З. Дудник. – К. : Академвидав, 2012. – 224 с. (Рекомендовано Міністерством освіти і науки як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (лист 1/11-1506 від 22. 02. 2011 р.).
32. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник / М. М. Чепіль. – К. : Академвидав, 2014. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).

Критерії оцінювання знань

Оцінювання знань на вступному випробуванні проводиться за 4-бальною шкалою (від 2 до 5 балів):

Кількість балів	Вимоги
2	Правильні відповіді на питання білета та додаткові питання відсутні.
	Відповіді на питання білета відсутні, на переважну більшість додаткових питань відповіді неправильні.
	Володіння матеріалом фрагментарне. На більшість питань відповіді відсутні, на додаткові питання дано неповні відповіді з великою кількістю помилок та неточностей.
3	Відповіді на питання білета неповні, частково відсутні, зміст жодного з питань не розкритий повною мірою, допущено багато грубих помилок.
	Відповіді на окремі питання відсутні. Несвідоме, механічне відтворення матеріалу за значними помилками та прогалинами у знаннях.
	Відповіді на питання неповні, їх зміст розкрито лише частково. Допущено низку грубих помилок та неточностей.
4	Відповіді на окремі питання неповні, їх зміст розкрито лише частково. Допущено чимало неточностей і помилок.
	Відповіді загалом правильні, їх зміст у цілому розкрито. Проте у процесі відповіді допущено низку неточностей та помилок.
	Відповіді в основному правильні, їх зміст загалом висвітлено. Відтворення матеріалу свідоме і повне, з деякими неточностями.
5	Відповіді на питання повні, їх зміст розкрито на достатньому рівні. Знання відповідної термінології. Судження логічні й обґрунтовані. Ілюстрування матеріалу прикладами.
	Відповіді на питання повні, їх зміст розкрито на високому науковому рівні. Оперування основними термінами. Ілюстрування матеріалу відповідними прикладами.
	Володіння матеріалом глибоке та усвідомлене. Відповіді на питання вичерпні. Виклад матеріалу обґрунтований, логічний та переконливий. Присутнє вміння давати оцінку педагогічним явищам і процесам. Вільне оперування основними термінами. Ілюстрування матеріалу власними прикладами.

Голова предметної комісії

М.М. Чепіль